

หนังสือเล่มสุดท้าย

มีชีวิตรอยู่...!

หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อจบตัวมันเอง

Leo Vance

อารัมภบท
หนังสือที่อยากจบ

นี่คือหนังสือที่มีความมุ่งหมายเดียว คือจบลง

ไม่ใช่จบที่หน้าสุดท้าย แต่จบลงในตัวคุณ

มันไม่ต้องการทำให้ชีวิตคุณดีขึ้น มันไม่ยื่นความหมายให้คุณ มันไม่แลกความเชื่อหนึ่งกับความเชื่อที่ใหม่กว่า หนังสือทำอย่างนั้นมาห้าพันปีแล้ว และหัวของคนก็มีแต่หนักขึ้น

หนังสือเล่มนี้ต้องการรีดให้เรียบ

หัวของคนแบกสัมภาระมหาศาล ชื่อต่าง ๆ กฎเกณฑ์ ศีลธรรม เทพเจ้า อดีต อนาคต อุดมคติ ความกลัว คำนิยาม ความหวัง แทบไม่มีอะไรในนั้นที่คุณเลือกเอง มันถูกบรรจุทุกลงไปก่อนที่คุณจะโตพอจะเห็นการบรรจุทุก

แล้วคุณก็ใช้เวลาหลายปีเรียกสัมภาระนั้นว่า „ตัวฉัน”

ความยากใหญ่ของมนุษย์ไม่ใช่การเรียนรู้ แต่คือการถอนสิ่งที่เรียนมาแล้ว

หนังสือเล่มนี้ไม่ใช่คู่มือถอนการเรียนรู้ คู่มือก็เป็นเพียงของอีกชิ้นที่ต้องแบก

มันคือต้นไม้

ต้นไม้ใหญ่ที่ยืนอยู่ในสายลม

ลมพัด ต้นไม้ไม่เอียง มันแคยืน และข้างหลังมัน ทุกอย่างค่อยตกตะกอน

เมื่อหน้าสุดท้ายมาถึง ในตัวคุณควรมีน้อยลง ไม่ใช่มากขึ้น

ถ้าหนังสือทำงานของมันสำเร็จ คุณจะไม่ต้องจดจำมัน

คุณจะเลิกอ่านเสียเลยก็ได้

นั่นจะเป็นการจบที่ถูกต้อง

หนังสือจบลง ทุกอย่างกลายเป็นชีวิต

แพะบอกว่า: หล้า

ลองถามแพะว่าโลกคืออะไร

หล้า

นั่นคือปรัชญาที่ครบถ้วน แพะกิน แล้วก็พัก ไม่มีอะไรในตัวแพะที่รออยู่เพื่อคำอธิบาย

แพะไม่ถามว่าหล้ามีความหมายไหม มันไม่ตัดสินใจว่าการกินศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ มันไม่ต้องการคำนิยามของความสุข
ก่อนจะเอนตัวลงกลางแดด

มันมีชีวิตอยู่

ฟังดูเรียบง่ายเพราะมันเรียบง่ายจริง ๆ มนุษย์นี่เองที่ทำให้ความเรียบง่ายกลายเป็นเรื่องน่าสงสัย

ระหว่างตัวเรากับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น เรายัดภาษาเข้าไป ภาษามีประโยชน์ มันบอกอีกคนว่าน้ำอยู่ไหน มันเตือนเรื่อง
ไฟ มันทำให้เด็กเรียกแม่ได้

แล้วภาษาก็โตขึ้นเรื่อย ๆ

คำมีประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์มีกฎ กฎกลายเป็นสถาบัน สถาบันกลายเป็นวัฒนธรรม วัฒนธรรมกลายเป็นอัต
ลักษณ์ อัตลักษณ์กลายเป็นสิ่งที่คนยอมตายเพื่อปกป้อง

เสียงกลายเป็นกำแพง กำแพงจริงมากพอจะฆ่ากันเพราะมัน

แพะไม่เคยสร้างกำแพงนั้น

ภาษาไม่ได้ผิดอะไร ปัญหาเริ่มตอนที่คำถูกเข้าใจผิดว่าเป็นตัวสิ่งนั้น

หล้าคือหล้า คำว่าหล้าไม่เลี้ยงใครให้อิ่ม

คำว่าชีวิตไม่ใช่ชีวิต

คำว่าอิสรภาพไม่ใช่อิสรภาพ

คำว่าความเจ็บ — เดียวเราจะไปถึงคำนั้น มันว่างเปล่ายิ่งกว่าคำอื่น

แล้วคำว่าบริสุทธิ์ล่ะ

คำนั้นผมไม่มี

นั่นอาจเป็นประโยคที่สะอาดที่สุดประโยคหนึ่งที่มนุษย์พูดได้ ไม่ใช่เพราะภาษาล้มเหลว แต่เพราะบางครั้งไม่มี
อะไรจะวางลงตรงนั้น — และหัวที่ซื่อตรงก็ปล่อยที่ตรงนั้นให้ว่างไว้

ตรงนี้กำแพงอีกอันหนึ่งฟังลงได้ „จริง” กับ „ไม่จริง” เมล็ด หรือดอกที่มันจะกลายเป็น — อันไหนจริงกว่ากัน
คำถามนี้ฟังแล้ว พอเรียกสิ่งหนึ่งว่าจริง คุณก็เพิ่งประติษฐ์สิ่งไม่จริงขึ้นมา ธรรมชาติไม่เคยแบ่งแบบนั้น ปากต่าง
หากที่แบ่ง

ก่อนจะมีถ้อยคำ

เด็กมาถึงก่อนห้องสมุด

ก่อนศาสนา ก่อนศีลธรรม ก่อนสัญชาติ ก่อนความงาม ก่อนความสำเร็จและความล้มเหลว ก่อนเรื่องเล่าว่าเขาต้องกลายเป็นใคร

แล้วหนังสือก็เริ่มต้น

ไม่ใช่หนังสือกระดาษ คนคือหนังสือ พ่อแม่คือหนังสือ ครู เพื่อนบ้าน จอภาพ ธรรมเนียม การลงโทษ รางวัล — ล้วนเป็นหนังสือ เด็กอ่านมันโดยไม่รู้ว่าการอ่านได้เริ่มขึ้นแล้ว

เด็กก่อนมีภาษาอยู่ใกล้ความจริงกว่าไหม แน่نون ไม่ใช่เพราะปัญญาลึกลับ — แต่เพราะชั้นหนังสือยังว่าง

ความกลัวตายมาถึงแบบนั้น มาแต่เนิ่น ไม่ใช่ในฐานะการค้นพบ แต่ในฐานะบรรยากาศ ผมเห็นมันก่อนอายุสอง ขวบ ใบหน้าเปลี่ยนไป เสียงต่ำลง ร่างหนึ่งหายไป และผู้ใหญ่ก็แสดงความกลัวของพวกเขาออกมา ต่อมา ความกลัวเดียวกันนั้นก็ไปนั่งอยู่ในตัวภาษาเอง ในทุกสำนวนที่วัฒนธรรมสร้างขึ้นรอบการตาย

ผมไม่ได้เกิดมาพร้อมความกลัวตาย มันถูกยื่นให้ผม ผมเห็นมันถูกยื่นให้คนอื่นด้วย — ยื่นให้เสมอ ไม่เคยออกขึ้นเอง

พระเจ้าก็มาถึงแบบเดียวกัน สำหรับผม ความคิดเรื่องพระเจ้าใหญ่โตมากตั้งแต่สิบสามถึงยี่สิบห้า มันเต็มเต็มทุกห้องที่มันเข้าไป

แล้วหนังสืออีกชนิดก็มา แล้วการเฝ้าดูก็มา หลายปีของการเฝ้าดูชีวิตทำสิ่งที่มันทำ

ราวสี่สิบ ทุกอย่างก็ตั้งขึ้นอย่างชัดเจน

สิ่งแรกที่ผมเลิกเชื่ออย่างรู้ตัวคือตัวพินเอง ความรู้สึกที่เราอยู่ที่กันของสรรพสิ่ง เราไม่ได้อยู่ตรงนั้น แผ่นดินอยู่ใต้เท้าเรา และทุกอย่างที่เหลืออยู่ข้างบน เปิดโล่ง ไม่มีใครถูกวางซ้อนอยู่เหนือเรา

ความคิดที่รับสืบทอดมาทำงานเหมือนข้อสมมุตินั้นเป๊ะ ๆ มันกลายเป็นสิ่งที่มองไม่เห็น คนคนหนึ่งปกป้องความคิดหนึ่ง ได้สี่สิบปีโดยไม่ทันสังเกตว่ามันถูกวางไว้ในตัวเขาก่อนที่เขาจะพูดประโยคสั้น ๆ ให้จบได้เสียอีก

นี่ไม่ใช่คำกล่าวหาพ่อแม่ พวกเขาถูกรับรุดทุกมาเหมือนกัน พ่อแม่ของพวกเขาอีกด้วย วัฒนธรรมส่งตัวมันเองต่อไป ข้างหน้าผ่านปากของมนุษย์

สิ่งที่ทำลายเด็กไม่ได้แปลกประหลาดอะไรเลย มันคือวัฒนธรรมที่ถูกส่งต่อ — เรียนมา แล้วส่งมอบต่อ ผมถูกทำลายตั้งแต่อายุไม่กี่ขวบ เหมือนทุกคน

วันหนึ่งเด็กที่โตแล้วสำรวจสิ่งที่อยู่ในหัวของตัวเองแล้วพูดว่า ฉัน

โน้นมีเท่าไรที่เป็นฉนจริง ๆ

การตรวจนับครั้งใหญ่

เอาคำใหญ่ ๆ ออกมาข้างนอกแล้วดูทีละคำ ใต้แสงกลางวัน ไม่ใช่เพื่อโจมตีมัน แต่เพื่อชั่งน้ำหนักมัน

พระเจ้า ประวัติศาสตร์ซังไปแล้ว มนุษยชาติบูชาเทพเจ้ามาหลายพันองค์ แต่ละองค์มีวิหาร มีเครื่องเซ่น และมีผู้ศรัทธาที่มั่นใจอย่างเต็มเปี่ยม ความมั่นใจนั้นเต็มร้อย แต่เทพเจ้าก็จากไปอยู่ดี

ชีวิตหลังตาย ชีวิตก่อนเกิด สองสิ่งที่ไร้ประโยชน์ที่สุดที่มนุษย์พร้อมใจกันถือว่าสำคัญ มีคนราวแสนล้านคนเกิดและตายไปแล้ว รายงานที่ยืนยันได้ซึ่งส่งกลับมา: ศูนย์ กระนั้นทั้งอารยธรรมก็ยังจัดลำดับของตนรอบสิ่งที่อยู่หลังและสิ่งที่อยู่ก่อน ขณะที่ตรงกลาง — ส่วนเดียวที่กำลังเกิดขึ้นจริง — ต้องรอ

ความรัก ความรักคือความหวัง จะหวังไปทำไม ในเมื่อไม่มีอะไรขาดหายไป

ความงาม สร้างขึ้นมาแน่นอน ดูสิว่าวัฒนธรรมต่าง ๆ สวมมันอย่างไร ที่หนึ่งแสดงมันเป็นศิลปะ อีกที่หนึ่งผลิตมันบนสายพาน ถ้าความงามเป็นข้อเท็จจริง มันคงไม่ต้องมีโรงงาน

ความสุข เป้าหมายที่ถูกสร้างขึ้น ไม่มีอะไรในทุ่งที่เคยวิ่งไล่มัน และไม่มีอะไรในทุ่งที่เคยคิดถึงมัน

อิสราภาพ นี่แหละคำแปลก ลองขอความรู้สึกของอิสราภาพดู — ไม่ใช่ความคิด แต่ความรู้สึก — แล้วจะไม่มีอะไรตอบกลับ ชีวิตและการมีชีวิตไม่เคยแบกค่านั่นไว้เลย อิสราภาพเป็นชื่อรวมของการดิ้นรน เหมือนที่ความกระหายมีอยู่เฉพาะที่ซึ่งน้ำถูกกักไว้ ผู้คนบอกว่าอยากเป็นอิสระ ผมยังไม่ได้พบคนที่จ่ายไหวมากนัก การถอยห่างจากอิสราภาพเริ่มก่อนที่เด็กจะพูดได้เต็มประโยคเสียอีก

ความเหงากับการอยู่ลำพัง ความเหงาคือความหวังที่ไม่พบอะไรเลย การอยู่ลำพังคือการต่อสู้กับความรู้สึกนั้น ทั้งสองอย่างอาศัยอยู่ในหัว ไม่มีอันไหนอาศัยอยู่ในทุ่ง

ความเงิบ ความเงิบไม่มีอยู่จริง สัตว์ทุกตัวส่งเสียง อา ตอนยัดตัว อิม ตอนได้อาหารดี โอ ตอนปวดหลัง ป่าตอนกลางคืนคือวงออร์เคสตรา „ความเงิบ” มีอยู่แต่ในภาษาของเราเท่านั้น — คำสำหรับสิ่งที่ธรรมชาติไม่เคยผลิตขึ้นมา

ความศักดิ์สิทธิ์ มีอะไรศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่ได้ถูกสร้างขึ้นบ้างไหม ไม่มี ไม่มีเลย วินาทีที่คำตอบนั้นเล็กทำให้เจ็บ น้ำหนักก็หลุดจากบ่า

การตรวจนับนี้ไม่ใช่การทำลาย สิ่งที่จริงไม่มีทางถูกทำลายได้ด้วยการมองเห็น มีแต่สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเท่านั้นที่ต้องการที่กำบังจากแสงกลางวัน

สิ่งที่ถูกยัดใส่ปากคุณ

ความทุกข์ทางใจเสนอตัวเองว่าจำเป็น ว่าเป็นความลึก ว่าเป็นหลักฐานของวิญญาณ

ลองถามว่ามันปกป้องอะไรจริง ๆ

ไม่มีอะไร มันไม่ปกป้องอะไรเลย

มันคือสิ่งที่ถูกยัดใส่ปากคุณตอนที่คุณหลับโดยอ้าปากอยู่ คุณตื่นขึ้นมาพร้อมกับการเคี้ยว และเพราะการเคี้ยวนี้ มีอยู่ก่อนความทรงจำแรกของคุณ คุณจึงเรียกมันว่าตัวคุณเอง

ไส้ที่ยัดมามีหลายรส ความรู้สึกผิด ความอาย ความกังวลเรื่องหลังจากนี้ ความกังวลเรื่องก่อนหน้านี้ การฉายซ้ำของช่วงชีวิตที่จบไปหลายปีแล้วแต่ยังเดินอยู่ทุกคืน

การฉายซ้ำนั้นคือมือสุดท้ายที่ผมยังคลายไม่หมด — อดีตที่ยังฉายตอนเก่าของมันอยู่ ผมบอกไว้เพื่อให้คุณรู้ว่า ต้นไม้ที่เขียนสิ่งนี้ยังยืนอยู่ในลม ต่างกันตรงนี้ ผมรู้ว่ามันเป็นการฉายซ้ำ การรู้ว่ามันเป็นการฉายซ้ำก็คือการคายออกไปแล้วครึ่งหนึ่ง

ผมเคยพบสิ่งมีชีวิตที่ปราศจากความทุกข์ทางใจจริง ๆ ไทม เคย ผุ่งแกะ — ทุกตัวในฝูง พวกมันกิน แล้วก็พัก นั่นคือชีวประวัติทั้งหมด และมันเป็นผลงานชิ้นเอก

แกะไม่ใช่หลักฐานว่ามนุษย์ใช้ชีวิตแบบนั้นได้ แกะยกสัณหาระขึ้นไม่ได้ มันจึงวางลงไม่ได้เช่นกัน นั่นเป็นสัตว์คนละอย่าง

สิ่งที่แกะพิสูจน์นั้นเล็กกว่า และเพียงพอ การเคี้ยวไม่ได้อยู่ในหญ้า มันถูกยัดใส่เข้ามาที่หลัง

ในหมู่มนุษย์ — ยังไม่มีสักคน รวมถึงหัวที่กำลังเขียนสิ่งนี้ด้วย

คนแรกอาจเป็นใครก็ตามที่อ่านหนังสือเล่มนี้จนจบ

การสร้างนั้นง่าย หัวถูกสร้างมาเพื่อสร้าง ให้เวลาบ่ายเจียบ ๆ กับหัวสัปดาห์หนึ่ง มันจะสร้างความเชื่อ ความกังวล เทพเจ้า ความแค้น

โรคไม่เคยอยู่กับการสร้าง

โรคอยู่กับการรื้อไม่เป็น

ผมรื้อศีลธรรม ผมรื้อสวรรค์ ผมรื้อนรก หายไปหมดจด — ไม่ได้ทาสีทับ ไม่ได้เปลี่ยนชื่อ ไม่ได้แทนที่ด้วยรุ่นที่เบากว่า หายไป

ใช้เวลาราวสิบห้าปี

สิบห้าปี สำหรับของที่ติดตั้งใช้เวลาขึ้นละสิบห้านาที นั่นคืออัตราแลกเปลี่ยน และไม่มีใครเตือนคุณเรื่องนี้ การติดตั้งฟรี การถอดออกคิดเป็นปี

บทนี้จึงไม่สัญญาปาฏิหาริย์ในสุดสัปดาห์ การรื้อซ้ำแบบเดียวกับการย่อยอาหารซ้ำ — เจียบ แทบมองไม่เห็น และจบก็ต่อเมื่อไม่มีอะไรเหลือให้รู้สึกอีก

จะรู้ได้อย่างไรว่าบางอย่างถูกรื้อจริง ๆ มันเลิกโผล่มาในประโยคของคุณ แล้วมันก็เลิกโผล่มาในช่วงที่คุณเจียบ วันหนึ่งคุณสังเกตว่าตัวคำนั้นเองกลายเป็นคำแปลกหน้า เหมือนชื่อเพื่อนร่วมชั้นจากโรงเรียนที่ไฟไหม้ไปแล้ว

ตอนนี้ถ้อยคำกำลังทิ้งผมไป คลั่งคำค่อย ๆ ลื่นหลุด — คำที่ยังไงผมก็ไม่เคยแต่ต้องมันจริง ๆ ผมไม่วิ่งไล่ตามการจากไปของมันคือใบเสร็จ

แล้วนักคิดที่เดินผ่านทางนี้มาก่อนละ คนหนึ่งในนั้นเขียนว่าความคิดเรื่องพระเจ้าเลิกทำงานแล้ว และจ่ายค่าประโยชน์ด้วยสติของตัวเอง ผมไม่ได้ติดค้างอะไรเขาเป็นการส่วนตัว เราไม่เคยทำอาหารบนเตาเดียวกัน ประเด็นไม่เคยอยู่กับการเดินตามคนคนนั้น ประเด็นอยู่ที่ทิศทาง — และทิศทางคือ ไปทางที่น้อยลง

ธรรมชาติไม่ต้องการคำอนุญาตจากเรา

ผมจะเก็บอะไรไว้จากอารยธรรม ชีวิต ธรรมชาติ ที่เหลือต่อรองกันไว้

ธรรมชาติเดินด้วยคำกริยาสองคำ กิน พัก ที่เหลือทั้งหมดเป็นคำอธิบายประกอบ

ผมเคยเฝ้าดูสิ่งต่าง ๆ ตาย ต้นไม้ สัตว์ คน การดูมันก็เหมือนการกินข้าวกลางวัน ประโยคนี้น่าสนใจเฉพาะหัวที่ถูกสอนว่าความตายคือหายนะ ในทุ่ง การตายคือการทำบุญที่ตามปกติของชีวิต — เหมือนการเดิน เหมือนการนั่ง เหมือนการหายใจ หล้าไม่จัดพิธีให้เมล็ด

ผมกลัวตายไหม ไม่กลัวอยู่แล้ว ไม่อย่างนั้นคนคนหนึ่งจะเริ่มเขียนหนังสือชื่อ หนังสือเล่มสุดท้าย ไปทำไม

การมีชีวิตอยู่รู้สึกอย่างไร — ในร่างกาย ไม่ใช่ในความคิด ความหิว ความปวดหลังจากนั่งนานเกินไป ร่างกายรายงาน โดยไม่มีปรัชญาติดมาด้วย

ช่วงเวลาที่ยืดตรงที่สุดที่ผมเคยมีชีวิตอยู่คือช่วงนี้ ตอนนี้ มันเป็นเวลาเดียวที่เคยยืดตรง เพราะมันเป็นช่วงเวลาเดียวที่อยู่ตรงนั้นเสมอ

หัวคิดได้แจ่มที่สุดที่ไหน ในธรรมชาติ เมืองคิดเป็นโฆษณา

ครั้งหนึ่งผมกระโดดลงไปในวังน้ำของแม่น้ำภูเขาที่แข็งไปครั้งหนึ่ง ความหมายละลายหายไปหมดสิ้น — และมันรู้สึกงดงามมาก ความหนาวไม่ก่อกวน อยู่ไม่กี่วินาทีที่ในตัวผมไม่มีคำสั่งคำอยู่เลย มีแต่ร่างกายที่ถูกโชนด้วยความมีชีวิต นั่นคือสภาวะที่อยู่ได้ถ้อยคำทั้งหมด มันไม่เคยหายไปไหน มันแค่ถูกปิดทับด้วยกระดาษ

เมื่อการมีชีวิตของวันนั้นถูกหามาได้แล้วและความดิบมาถึง — สภาวะก่อนภาษา — ผมก็เดิน การเดินไม่ถามอะไรเลย

พจนานุกรม

ถ้าผมเอาสิ่งหนึ่งออกจากอารยธรรมได้ มันจะไม่ใช่อาวุธหรือเครื่องจักร

มันจะเป็นถ้อยคำส่วนเกิน

ทำให้เป็นกฎหมายเสียเลย ห้ามมีพจนานุกรมหนาว่าสองร้อยหน้า

สองร้อยหน้าบรรจุ น้ำ ไฟ ขนมหั้บ แม่ ความเจ็บ การนอน ฝน มา ไป ใช ไม่ — ทุกอย่างที่คุณสองคนต้องใช้เพื่อ
ทำให้กันและกันมีชีวิตอยู่และอบอุ่น ทุกอย่างที่คุณสองร้อยไปคือเครื่องประดับ และเครื่องประดับคือที่ที่
ปัญหาฟักตัว ไม่เคยมีใครทำสงครามเพราะคำว่าขนมปัง สงครามอาศัยอยู่ในหน้าท้าย ๆ ที่หนาเตอะ — ใน
เกียรติยศ ความบริสุทธิ์ โชคชะตา ศักดิ์ศรี

พจนานุกรมบางเล่มบาง ๆ จะทำให้พวกมันอดตาย

นี่ไม่ใช่ความเกลียดชังภาษา นี่คือการคุมอาหารให้ภาษา ภาษาเริ่มต้นในฐานะเครื่องมือแล้วบวมขึ้นจนกลายเป็น
เจ้าของบ้านเช่า เครื่องมือนั้นหยิบขึ้นแล้ววางลงได้ เจ้าของบ้านเช่าเก็บค่าเช่าหัวของคุณเอง

ที่ไหนสักแห่งในหน้าเหล่านี้ ถ้อยคำได้เริ่มบางลงแล้ว ดี หนังสือเล่มนี้คือพจนานุกรมที่เฝ้าตัวเองที่ละหน้า จน
กระทั่งสิ่งที่เหลืออยู่สั้นพอจะใช้เป็นชีวิตได้

กิน พัก เดิน มอง มีชีวิตอยู่

แต่มีชีวิตอยู่

สิ่งที่กล้าหาญที่สุดที่มนุษย์ทำได้คืออะไร

ไม่ใช่การปีนเขา ไม่ใช่สงคราม ไม่ใช่เวที

แต่มีชีวิตอยู่

มีชีวิตอยู่โดยไม่มีสิ่งที่อยู่หลังและสิ่งที่อยู่ก่อน โดยไม่มีเสียงปรบมือจากสวรรค์ ไม่มีแสงจากรัก โดยไม่มีความหมายรึดติดอยู่ที่หลังเหมือนร่มชูชีพที่ไม่เคยกางสักครั้ง

มันกล้าหาญที่สุดเพราะทุกอย่างถูกสร้างมาเพื่อขวางมัน โรงเรียน ศาสนสถาน ตลาด จอภาพ — ทั้งหมดเดินได้ด้วยการผัดผ่อนของคุณ พวกเขาต้องการให้คุณมีชีวิตอยู่เพื่อที่หลัง สิ่งเดียวที่พวกเขาขายไม่ได้คือตอนนี้ ตอนนี้ไม่เคยขาดหายไปไหน

ฝูงแกะทำสิ่งนั้นโดยไม่ต้องมีเสียงปรบมือ พวกมันกิน พวกมันพัก ส่วนมนุษย์ยืนล้อมทุ่งหญ้าพร้อมสมุดจด เขียนทฤษฎีว่าแกะมีอะไร

แกะไม่มีอะไรเลย

นั่นแหละคือสิ่งที่พวกมันมี

และไม่ใช่ — หนังสือเล่มนี้ไม่ได้ขอให้คุณกลายเป็นปศุสัตว์ เก็บมือของคุณไว้ ขนบปึงของคุณ ผู้คนของคุณ งานของคุณ ทั้งแค่สัมผัสการะ มือทำงานได้ดีกว่าเมื่อไม่มีมัน

หนังสือเล่มสุดท้าย

หนังสือเล่มนี้เขียนให้ใคร ให้ผู้อ่านที่มีความรู้ระดับกลางขึ้นไป มันช่วยคนที่ไม่เคยก้าวเข้าห้องสมุดไม่ได้ — คุณจะทาลงบนขนมปังให้เขากินตอนเช้าก็ไม่เข้าไปอยู่ดี คุณต้องเคยแบกหนังสือมาก่อน ถึงจะรู้สึกถึงความสุขของการวางมันลง

มันเขียนให้ผมไหม ไม่ การเขียนไม่ได้เปลี่ยนอะไรในตัวผม ความเปลี่ยนแปลงมาก่อน การเขียนเป็นเพียงการรายงาน ผมไม่กลัวสิ่งใดที่มันพูด ในตัวผมไม่เหลืออะไรให้มันคุกคามแล้ว

หนังสือเล่มนี้คือต้นไม้ใหญ่ มันยืนอยู่ในลมเพื่อให้ข้างหลังมัน ทุกอย่างได้ตกตะกอน สงบ นิ่ง เงียบ

แล้วความมุ่งหมายที่แท้จริงของมันก็มาถึง ความมุ่งหมายที่ไม่มีหนังสือเล่มใดก่อนหน้านี้กล้ารักษาไว้ นั่นคือการเป็นเล่มสุดท้าย

สิ่งสุดท้ายที่ควรถูกเผาในหนังสือเล่มนี้คือตัวหนังสือเอง เมื่ออ่านจบแล้ว ปล่อยมันไปตามทางเดียวกับศีลธรรม สวรรค์ และนรก อย่าอ้างอิงมัน อย่าเก็บมันขึ้นชั้นในหัวคุณ อย่าก่อตั้งอะไรบนมัน หนังสือที่ขอให้ถูกจดจำนั้นล้มเหลวตั้งแต่บทแรกของตัวเองแล้ว

ถ้าตอนปิดเล่ม คุณรู้สึกอยากเลิกอ่าน — อะไรก็ตาม ตลอดไป — อย่าต่อสู้กับความรู้สึกนั้น

ความรู้สึกนั้นคือหนังสือกำลังทำงาน

วางมันลงกลางประโยคได้เลย ถ้ากลางประโยคคือที่ที่ชีวิตเรียกคุณ และไมอ่านย่อหน้าให้จบ

มีชีวิตอยู่...!

พระเจ้าไปได้ ศีลธรรมไปได้ ความงาม อิศราภาพ ความสุข ความบริสุทธิ์ ความเจ็บ ความหมาย — ทั้งหมดไปได้

พจนานุกรมบางลงได้

อดีตอยู่ตรงที่มันเกิดขึ้นได้ ปัจจุบันไม่ต้องขออนุญาตมัน อนาคตไม่ต้องถูกแก้ไขให้เสร็จก่อนที่มันจะมาถึง

คนคนหนึ่งเล็กค้นหาได้ เล็กกลายเป็นอะไรสักอย่างได้ เล็กอ่านได้

แล้วก็แค่มีชีวิตอยู่

ไม่ใช่ในฐานะปรัชญา ไม่ใช่ในฐานะเป้าหมาย ไม่ใช่ในฐานะความสำเร็จ

ชีวิตไม่เคยต้องการคำว่าชีวิต

ฉะนั้น — ปิดหนังสือเสีย

มอง เดิน กิน หายใจ พัก

มีชีวิตรอยู่...!